

INICIATIVA č. 17

ZPRAVODAJ INICIATIVY SESTER O BOJI ZA LEPŠÍ MZDY A PRACOVNÍ PODMÍNKY V KKN :::: říjen 2017

Usilujeme o tabulky a lepší pracovní podmínky I proto potřebujeme sebevědomí

Že se teď v KKN hraje o upravené státní tabulky, ví každý. Ti, kdo chtějí z tabulek udělat realitu a kdo chtějí, aby pro ně nakonec změny dopadly co nejlépe, přišli na schůzky 21. září do Chebu a 25. září do Karlových Varů nebo na ně poslali zástupce. Udělali dobře: slyšet jsou totiž jen ti, kdo se ozývají.

A ozývat se je potřeba. Zprv: tabulky jsou zatím pouhým příslibem. Zadruhé: vedení se bude snažit na té či oné kategorii zaměstnanců nebo na tom či onom výdaji (jako jsou například rozpočty na osobní) ušetřit. Je proto potřeba, aby si to každý ohlídal.

A nejen to. Je proto potřeba, právě na vašem oddělení, právě na vašem pracovišti, zvednout hlavu. Na schůzích jsme si řekly, co to znamená prakticky.

A shodly jsme se, že nejde jen o to, abychom si aktivním přístupem zdola pomohly k co nejlepším mzdám. Jde i o to, abychom si tak zlepšily pracovní podmínky. Nastálo. A abychom si vydobyly zpět sebevědomí.

Proto se musíme zbavit naše starého, zažitého návyku být poslušné a se vším smířené.

Odpovědnost a odvaha říkat „NE“

To kvůli tomuhle návyku jsme akceptovaly, že jsme vlastně holky pro všechno. To kvůli tomuhle návyku jsme pracovaly za další dvě tři sestry, ale kromě toho leckde i za uklízečku a leckde za lékaře. To kvůli stereotypu a poslušnosti jsme proti své vůli podepisovaly další a další přesčasy, nechávaly se připravovat o přestávky na oběd, porušovaly leccos z toho, co jsme se musely učit kvůli akreditaci... Našla by se spousta dalších věcí.

Dnes se začínáme na svou práci dívat jinýma očima. **Začínáme se učit říkat starým zvyklostem „NE“.** Protože jsme na ně doplácely. Začínáme se učit zohledňovat i vlastní zájmy. Chce to hodně odvahy a především to chce hodně odpovědnosti. Chce to pochopit, že jsme svým sebeobětováním nezachraňovaly pacienty, ale že jsme jen pomáhaly prohlubovat podmínky, do kterých dnes mladé sestry, ale i další kategorie zaměstnanců odmítají nastoupit.

V čísle najdete

- ▶ Budujeme si hrdost: o to jde
- ▶ Informované souhlasy: směrnice a realita
- ▶ „Přecvaknout se“ k sebevědomí: zkušenost z pražské nemocnice
- ▶ Čas sebeobětování vypršel. To je skutečnost
- ▶ Hlasy z terénu: Zaboujuj i já, řekla jsem si
- ▶ Tabulky by byl pokrok: rozdíl mezi mzdou a platem už je přes 9 000 korun

Iniciativa pomůže. Ale pomoci může jen těm, kdo se přidají

„Po starém“, proti svým zájmům, proti své profesi, dokonce i proti předpisům, jsme pracovaly dlouhé roky. Proto je jasné, že když s tím přestaneme, zamíchá to poměry v nemocnici. Ony poměry však byly a jsou roky nastavené v náš neprospěch. Nespravedlivě.

Také je jasné, že dlouhé roky zažité pořádky nezlomíme najednou. Nemůžeme čekat až do chvíle, kdy najdou sebevědomí všechny z nás – čekaly bychom věčně. Některým trvá déle, než najdou odvahu, pracujeme ale na tom, aby i u nich odvaha a důstojnost vyhrála.

A navíc, mnohé z nás už „NE“ do praxe uvedly. Stálo to úsilí, statečnost, ale ustály to. A polepšily si. Změnu pracovního režimu si v tom či onom zavedly. Ostatní už teď mají, na co navazovat.

Nejde ale přitom pouze o bůhvíjak velkolepé činy. Po letech podřízenosti se počítá cokoli, jakákoli vlastní „sebemenší“ snaha zdola. A není potřeba, aby vás odvážných a odpovědných byla pro „NE“ na vašem pracovišti většina. Spojte se s ostatními aktivními skrze Iniciativu. Každému, kdo se přidá, Iniciativa znásobí sílu. Pro ostatní, co se rozhodnou stát stranou a kolektivní snaze o lepší mzdy a pracovní podmínky nepomocť, Iniciativa nemůže udělat nic speciálního. Nejde bojovat za ty, kdo se nepřidají. Iniciativa má dveře otevřené, ale události teď půjdou docela rychle, takže není čas otálet.

(A zamávat musíme například směrem na ošetřovatelky a sanitáře, především v Chebu slyšet nebyli, početněji by se ale měli ozvat i ve Varech!)

Ostatně, nic z toho, čeho jsme dosáhly dosud, se nesneslo jako dar z nebes. Nic z toho nezařídil žádný výbor ani žádná jednání, jen kolektivní aktivita a tlak zdola a Iniciativa, která mu pomáhala. Nesmíme na to zapomínat. Šanci jít dál máme.

Budujeme si hrdost: o to jde

Je jasné, že sebevědomé chování sester (ale i ošetřovatelek, sanitářů, dalších zaměstnanců...) přináší změnu. Bude vidět. Dotkne se provozu nemocnice.

Není však namířeno například proti lékařům, to musíme zdůraznit. Právě naopak. Lékaře vnímáme jako profesi, která si svou hrdost i za zhoršujících se podmínek v nemocnicích dovedla zachovat: Za své zájmy se lékaři dovedli postavit skrze své hnutí Děkujeme, odcházíme (2010-2011). A drží se své práce, nedělají úkoly, které patří jiným profesím v nemocnici.

Snažíme se o totéž. Chceme dělat dobře svou práci, proto se musíme soustředit na ni. Nemůžeme vytírat podlahu ani vyřizovat informované souhlasy. I my si, po dlouhých letech, budujeme hrdost.

Informované souhlasy: jsou součástí práce lékařů

Nejen na našich schůzkách se řešila například otázka informovaných souhlasů pacientů – přesněji řečeno otázka, kdo je má mít na starosti. Nejprve si připomeneme, co říkají Směrnice Karlovarské krajské nemocnice, poté se podíváme, co nám o jejich dodržování řekla rychlá anketa v karlovarské nemocnici.

Informované souhlasy slovy nemocničních směrnic...

„3.3 Způsob získávání informovaného souhlasu (IS):

Souhlas pacienta s provedením výkonu odeberá (a poučení pacienta o zdravotním stavu provádí) zpravidla ošetřující lékař. Pokud provádí zdravotní výkon jiný lékař než ošetřující (například endoskopické vyšetření, zobrazovací vyšetření), provádí poučení a odeberá IS lékař provádějící výkon. Ošetřující lékař (lékař požadující diagnostický nebo léčebný výkon) oddělení KKN, kde je pacient hospitalizován, pacienta informuje o důvodu a očekávaném přínosu výkonu pro další péči na základě IS pro zdravotní výkon z katalogu informovaných souhlasů.“

... a realita

V naší anketě zazněly hlasy z pracovišť, kde se, i díky sebevědomí sesterských kolektivů, pacientům dostává poučení lékařů. Například plicní oddělení hlásilo: „Ozvaly jsme se a domluvily se. Informované souhlasy jsou u nás teď věcí lékařů. Má to tak být, výkon a rizika přece musí pacientovi vysvětlit lékař. A jak už několikrát zaznělo v Iniciativě: Naučme se říkat NE.“

Na jiných pracovištích se praxe, která odpovídá směrnici, teprve a částečně zavádí. Situaci na nich charakterizuje tento příspěvek: „Snažíme se to dodržet.“ A víme i o pracovištích, kde praxe směrnici odporuje.

O tom, co se děje na tom kterém pracovišti, a o aktivitě těch sester, které už nesklánějí hlavu, víme. Jejich „NE“ nejsou izolovaná, jsou skrze Iniciativu součástí jedné snahy. Zaslouží si respekt. Uznání však chceme vyjádřit i těm lékařům (zejména z těch oddělení, kde jsou zodpovědnou menšinou), kteří ctí zájmy pacienta, snaží se mu dopřát odborné informace, jaké si zaslouží... a korektním postupem nakonec chrání i sami sebe.

„Přecvaknout se“ znamená též říkat „NE“

V Iniciativě sester nyní rezonuje věta: „Naučme se říkat NE!“ Ta věta může v praxi znamenat i tuhle výzvu

Roky jsme byly pyšné a hrdé, že dokážeme dělat vše. Nyní, kdy je v našich nemocnicích dlouhodobý nedostatek zdravotního personálu, se tato naše „schopnost“ – multifunkčnost – staví proti nám. Všichni jsou zvyklí, že v případě potřeby je tu sestra, která „to“ udělá.

Všechny to důvěrně známe. Chybí nám uklízečka – sestra vytře. Nemáme sanitáře – sestra odveze pacienta na vyšetření, na sál. Není dost kolegyň – vezmeme jakoukoliv službu navíc, i kdybychom měly padnout, nevidět své děti, rozvést se s manželem... protože oddělení to přece potřebuje. Samostatnou kapitolou je naše „vstřícnost“ k lékařům, za které mnohdy děláme práci ne proto, že by neměli čas, ale proto, abychom s nimi byly zadobře. Každé pracoviště má i v tomto svá specifika, ale za vše vypovídá obvyklé předávání a podepisování informovaných souhlasů sestrou namísto lékařem.

Začít říkat „NE“ není samozřejmě snadné. Vím to z vlastní zkušenosti. Člověk si to musí v hlavě tisíckrát přebrat a zdůvodnit. Musí si to sladit se svým „sesterstvím“ – musí se „přecvaknout“.

I přes to, že jsem už nějaký čas sestra bojovnice z Inicativy, i přesto, že s kolegyňmi z předešlé práce v Thomayerově nemocnici jsme měly svá „NE“ dost srovnaná, jsem se před časem dostala do situace, kdy jsem si své „přecvaknutí“ musela znovu osvěžit.

Zhruba od nového roku pracuji v nové nemocnici – jako instrumentářka na sále ve FN Motol. Různé organizační zvyklosti tam vedou k tomu, že do nočních služeb nemáme své uklízečky a jsme nucené je shánět na jiných sálech. Ne vždy mají čas. Mezi výkony při nočních službách si tedy moje kolegyně vytírají sály samy. Když jsem to zjistila, moje reakce byla: „To jste se zbláznily, to já určitě dělat nebudu.“

Dosud mi to vycházelo tak, že paní uklízečka měla vždy čas. Ale zhruba před dvěma týdny, bylo půl desáté večer, jsme končily výkon, čekal nás další... a paní z úklidu mi do telefonu oznámila, že nemůže přijít dřív než za půl hodiny. Předchozí pacient odvezen, ten následující leží na překlada. Anestezie čeká, naši lékaři čekají a ve mně začnou hlodat pochybnosti: „To je tu necháš sedět? Sama se s takovou dostaneš ze sálu až po půlnoci... nebylo by lepší ten hadr vzít a vytřít?“

Prostě: přecvaknutí – nepřecvaknutí? A najednou se přistihnu u toho, jak mířím k úklidové místnosti, a v hlavě mi běží: „Tak tohle mě fakt štve... Tohle teda dělám kua naposledy... Prostě to rychle vytřu, ať je pokoj... ale příště už to teda určitě neudělám... Tohle po mně nikdo nemůže chtít... Já tady nikomu vola dělat nebudu...“

Přehodit výhybku ze starých kolejí (kdy jen nadávám, ale stejně to dál dělám) na nové mi nakonec pomohla kolegyně z ARO. Když mě viděla, jak bloumám nad koštětem, hned jí to došlo a ostře mi říká: „To si snad děláš srandu?!“

Vzpomněla jsem si hned na všechny své silné řeči ke kolegyním. A taky na Iniciativu a vás holky z KKN, jak už přes půl roku bojujete nejen za lepší mzdy, ale i za vlastní důstojnost, za důstojnost nás všech sester.

Říct „NE“ není jednoduché. Obzvláště když ho říká člověk bez svých kolegyň. Jako bych se tím stavěla do „špatného“ světla. Jako bych byla líná, nebo co... Ale šlo to. Doktora, který měl spoustu řečí, se stačilo jen zeptat: „A ty bys to nevytřel, když máš mezi výkonama čas?“ No, odpověděl mlčením. A ráno jsem mohla kolegyním říct, že to skutečně jde. Hrdě. :) Rozjela se diskuze, že to nebudou dělat ani ony. I jedním, osamoceným „NE“ člověk hodně posune.

Ještě se uvidí, kolik „NE“ si ustojím. Ještě se uvidí, kolik „NE“ skutečně řeknou moje kolegyně. Ale důležité je, že začínáme chápat, že „NE“ neznamená neochotu, nebo dokonce lenost.

Naše „NE“ jsou klíčem

Iniciativa sester v KKN dokázala vybojovat výrazné navýšení mezd – bez boje by k tomu nikdy nedošlo! Teď Iniciativa usiluje nejen o upravené platové tabulky státních nemocnic (kde bude pro každou kategorii jasná platová třída, platový tarif, podle odsloužených let) – bez boje k tomu dojde těžko.

Kromě toho se ale Iniciativa sester snaží o to, aby každá z nás pochopila, že tím bojem, který potřebujeme, jsou naše „NE“. Potřebujeme tahle „NE“ jako vyjádření našeho aktivního přístupu k situaci v nemocnicích. Potřebujeme tahle „NE“ k tomu, abychom prosadily své požadavky – pracovat za důstojné peníze v důstojných podmínkách. Pak se i my můžeme cítit důstojně.

To, jak budou vnímat naši profesi ostatní, začíná u nás, v naší hlavě. Budeme-li si samy sebe vážit – a k tomu nám „NE“ pomůže – budou si naší profese vážit i ostatní.

kolegyně z ISNO Praha

Neděje se vlastně nic, co bychom nepředvídaly.

A nelze být lhostejný

Již v začátcích Iniciativy byly slyšet, zejména z vyšších míst, otázky typu: „ Pomohou požadované peníze změnit situaci v nemocnicích? Pomohou vůbec nějaké peníze něco změnit?“

Iniciativa od začátku říká a stále opakuje, že peníze jsou tím prvním a počátečním krokem, bez kterého bychom se nemohli hnout z místa. Zároveň Iniciativa od začátku dodává, že tu delší a náročnější část cesty za zlepšením máme před sebou. A je to právě proto, že samotné peníze nic nezmohou.

V myslích lidí už přitom změny započaly, ať chceme, nebo ne, a ne každá se všem ostatním líbí. Jednou z nich je právě pohled na práci sester a na to, kým se vlastně svým výběrem povolání stanou. Zda sebevědomou osobností, která je v osobním i pracovním životě spokojená, nebo upracovanou a podhodnocenou bytostí, jejíž názor nikoho nezajímá. Všichni cítíme, která z možností je ta správná... A tak dnes přemýšlejí všichni mladí uchazeči o studium či o práci i jejich rodiče, zvláště pak ti, kteří sami na vlastní kůži zažili variantu druhou....

Znovu a znovu je nutné zopakovat, že to, co jsme zvládaly a velmi dlouho dobrovolně snášely my, už nikdo jiný zvládat a snášet nebude. Ani jeden den... Ne proto, že by to nedokázal, ale jednoduše proto, **že nechce**. Chce prostě spokojeně žít.

Čím dříve toto přijmeme, tím dříve se skutečně pohnou věci k lepšímu. Na některých našich pracovištích se už nyní pracuje dobře, jejich zaměstnanci mají možná pocit, že už není co zlepšovat. Všichni ale víme o pracovištích, kde tomu tak zdaleka není, je jich dost a právě tam by měli cítit podporu všech ostatních, protože nám jde o

zlepšení a změnu v celé nemocnici, v obou nemocnicích, o jejich pacienty. Nelze být k tomu lhostejný.

Ne každý se cítí na psaní článků, ale cení se každý názor, vyslovený třeba na obědě, cestou do práce nebo z práce, každý projev podpory, který si nenecháme pro sebe, je důležitý. A tohle může udělat skutečně každý.

Mirka Korseltová

ISNO Cheb

Vyplatí se znát

- **Zákoník práce** (zákon číslo 262/2006 Sb., ve znění novely z roku 2017), najdete ho zde: www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262/zneni-20170930
- **Kompetence NLZP** shrnuje vyhláška 55/2011 Sb. Ve znění novely z roku 2016, najdete ji zde: www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-55/zneni-20160118

Hlasy z terénu

Vytírání v popisu práce nemám. Proč to pak ale dělám?

„- Výkon na sále trvá hodinu, po něm pak ale dvě a půl hodiny uklízím.

- Vytíráš na sále? Máš to v popisu práce?

- No, nemám, jasně že ne.

- Ale děláš to. Všimněme si, že lékaři to nikdy neudělají. Proč? Protože mají hrdost. A my si ji budujeme taky.“

(...)

„Když je málo provozního personálu, ať ho nemocnice přijme víc.“

ze schůzí Iniciativy

Po starém to musíme přestat dělat

„Proč nás to nikdy nenapadlo, pochybovat o tom, zda to vážně všechno musíme dělat? Protože nás přesvědčili o tom, že to je naše povinnost. Až díky posledním měsícům s Iniciativou jsme dokázaly dojít k tomu, že není. A nemáme jinou možnost než to po starém přestat dělat. Proč? Protože když přijde nová, mladá sestra a zjistí, že má uklízet... druhý den už se nevrátí. Nemáme jinou šanci.“

ze schůzí Inicativy

Není důvod ustupovat

„O platy podle státních tabulek jsme byly připraveny před deseti lety. Kolik se od té doby šetřilo za měsíc na jedné z nás – a kolik na jedné z nás za rok a kolik za všechny ty roky? A kolik se za těch deset let ušetřilo na

nás všech? To musejí být stamiliony. Nemáme žádný důvod ustupovat.“

ze schůzí Inicativy

Zabojuji i já, řekla jsem si!

Nejsem sestra ani asistentka nebo ošetřovatelka, jsem pomocnice na CHA KKN. Práce mě baví, není jen o vytírání podlah... proč za ni však mám brát jen mizernou minimální mzdu? Řekla jsme si, že trochu zabojuji i já za sebe. Když onemocní sanitářka, problém se vyřeší tím, že zaskakují pomocnice. Proto jsem promluvila s nadřízenou staničnickou, která mě vyslechla a předložila návrh moji práci jinak finančně ohodnotit. A tak to bylo schváleno. Děkuji, stálo to za to. 😊

z Facebooku Inicativy

Nůžky mezi příjmy sester se dále rozevírají

Rozdíl mezi platem a mzdou je již více než devět tisíc korun

Platem jsou odměňováni zaměstnanci podle tabulek, mzdou v ostatních zařízeních (a.s. či s.r.o.). Že jsou tabulkové platy u zdravotních sester vyšší než mzdy v akciovkách, není žádným tajemstvím. Že se však rozdíl mezi oběma formami ohodnocení neustále zvětšuje, již tak známé není. V roce 2012 byl rozdíl mezi mediány platů a mezd 7 079 Kč, v roce 2016 již vyskočil na 9 077 Kč.

Porovnání mediánů platů a mezd v ČR (v Kč hrubého příjmu)					
podle Informačního systému o průměrném výdělků (ISPV) Ministerstva práce a soc. věcí					
	2012	2013	2014	2015	2016
plat	28 026	28 340	29 373	30 859	33 080
mzda	20 947	21 085	21 897	22 806	24 003
rozdíl	7 079	7 255	7 476	8 053	9 077

Medián je pro porovnávání lepší údaj než průměr, je lépe vypovídající. Medián v našem případě znamená, že 50 procent sester má vyšší nebo stejný plat/mzdu, jako je medián, a druhých 50 procent nižší nebo stejný plat/mzdu.

A jak se platí sestram podle krajů?

Nejlépe se mají sestry v Praze a Plzeňském kraji – medián platů a mezd zde dosahuje téměř 32 tisíc Kč. A kde se mají nejhůře? Pod 25 tisíc Kč se v roce 2016 dostal Zlínský a Pardubický kraj, **následovaný Karlovarským** a Libereckým krajem (pod 26 tisíc).

e-mail: iniciativa.sester.cheb@seznam.cz ::: iniciativasesterk.vary@centrum.cz ::: iniciativa.sester@seznam.cz

web: organizujemese.cz ::: **Facebook:** Iniciativa sester